

יום רביעי, י"ז באב התשפ"ד

21 באוגוסט 2024

נאום הרמטכ"ל, רב-אלוף הרצי הלוי, בטקס חילופי ראש אגף המודיעין

אהרון יקר, שנים שאנחנו פוסעים באותם השדות, חוצים גבול בלבנון, נלחמים בטרור ביהודה ושומרון ועוסקים במורכבותה של עזה – אזור קשה, מלבן של טרור ורוע. איבדנו חברים, מפקדים ופקודים, ואולי זו העת לשאול מה מביא אותנו, וכן את משפחותינו, להתמיד ולעמוד מול הקשיים האלה שנים ארוכות כל כך.

אענה את שאני חושב ויודע עליך – אהבת המדינה, אהבת אזרחיה, הרצון שיהיה בטוח, שיהיה פה טוב, שיהיו לילדי כל ישראל ולילדינו אופק ועתיד. הייתה לנו הזכות לעשות ביחד לביטחון המדינה. אתה מסיים היום שירות של שלושים ושמונה שנים במגוון רחב מאוד של תפקידים. עמדת בצמתים מאתגרים – תמיד במרץ, בתחכום ועם יכולת ניהול וביצוע מרשימה מאוד.

בשלוש השנים בהן פיקדת על אמ"ן היו פריצות דרך ומידע רב שהובא והפך לידע יקר מפז – ידע שמנע אירועים קשים, ידע שהציל חיים, חיי אנשים שכלל לא ידעו שהם בסכנה – איום שהוסר מבעוד מועד. השבעה באוקטובר קטע את רצף ההצלחות הללו והטיל עליהן צל כבד. התחושות קשות מאוד לכולנו.

ציפיית הציבור מהמודיעין שיתריע, שידע לפני – היא מוצדקת; רצון המפקדים שהמודיעין יספק להם מבעוד מועד – הוא נכון; הכמיהה העזה של אנשי המודיעין לזהות, להתריע וליידע, ולמנוע טרור רצחני – היא תכלית העשייה המודיעינית. וכגודל הכמיהה, כך גודל האכזבה והשבר לנוכח אי ההצלחה. לנוכח הכישלון.

בשיחות שלי איתך אהרון מהימים הראשונים למלחמה, חשת את האחריות, אך פעלת ללא לאות להביא את אמ"ן לעשייה פורייה ונמרצת בתוך המלחמה. הצלחות רבות שלנו במלחמה הזו, שהחלה בשפל קשה כל כך, הושגו בזכות מידע מצוין של אמ"ן. בזכות הובלתך ממשבר לעשייה. בשעה שאנחנו מקיימים את העברת הפיקוד, אנחנו לא שוכחים את מי שחייהם נעצרו לפני 320 יום. היום הובאו למנוחות חלק מששת החטופים החללים שחולצו במבצע מורכב, מבוסס מודיעין איכותי. אנחנו שולחים מכאן את תנחומינו למשפחות ולקהילות ומשתתפים בצערם. נמשיך לפעול להשיב את כל החטופים, החיים לביתם והחללים לקבר ישראל. אנשי אמ"ן – כולנו נזכור את שמחת תורה של שנת תשפ"ד כיום מר ונמהר. את זאת לא נוכל לשנות, אך נוכל להשפיע על העתיד באמצעות למידה. מאז השבעה באוקטובר, במקומות ובהזדמנויות שבהם אנו מציגים מודיעין, אני שומע אמירות בסגנון "ראינו את כישלון המודיעין, איך נוכל לסמוך עליו שוב?". זה שנים רבות שאני משתמש במודיעין, חושב על מודיעין ועושה מודיעין. אל המודיעין יש לבוא בענווה. לעולם אסור לחשוב שיודעים הכול; יש תמיד להתעקש לדעת יותר; חובה לשאול שאלות קשות גם על מציאות שנראית ברורה ויציבה. למזלזלים במודיעין אני מבקש לזכור ולהזכיר את הישגינו העצומים שהושגו בזכות מודיעין מצוין ואיכותי שעמד לרשותנו. אין זה פוטר מאחריות ואין זה מקל על כאב הכישלון, אך יש לזכור זאת; יש לכך חלק בתיקון. בין שימוש במודיעין על מגבלותיו, לבין הטלת קובייה – אני בוחר במודיעין. ואם נחלנו הצלחות לאורך שנים רבות ואחריהן כשלנו, פירושו שבתחקיר אמיתי ניתן יהיה לברר ולהבחין בין הצלחה לכישלון, ונלמד כיצד לפעול כדי להקטין את הסיכוי לכישלונות בעתיד. התיקון הזה הוא תנאי קיומי למדינה שלנו. אתם, אנשי אמ"ן, תעשו אותו. אתם שנצרבתם, שהרחתם את חריכת הכישלון, תדעו לחשוב איך לתקן.

לעולם לא נוכל להבטיח שלא יהיו עוד כישלונות, אך אסור לנו לנוח לרגע מהניסיונות לאתר אותם מבעוד מועד ולמנוע אותם, או לכל הפחות להקטין את היקפם.

שלומי – שירותך הצבאי מעיד על הדרך שעשית: לוחם, מפקד, אדם חושב – מפקד שיודע שבכדי לעמוד בקשות שבמשימות צריך בראש ובראשונה לראות את האנשים.

נהוג לחשוב שפיקוד עושים במשפטים קצרים וחדים עם סימני קריאה מהדהדים בסופם. במודיעין נדרשים בעיקר סימני שאלה ומפקדים עם שאלות איכותיות, וכמה שיותר. רק אחרי אלה, ניתן לסכם במשפט קצר והחלטי שסימן קריאה בסופו – ומייד לשאול שוב שאלה.

בחרנו בך שלומי, כי אתה המתאים. מתאים לקחת את שבנה וקידם אהרון בשנים האחרונות ביחד עם המפקדים הנהדרים הנמצאים כאן במגרש המסדרים; אין למדינת ישראל טובים מהם.

אתה המתאים לחשוב ולהעמיק עם האנשים האלה באפשרויות לתיקון, בדרכים לשיקום.

איך מאזנים בעשיית המודיעין בין הרצון לחדות מקצועית של כל אחד מהתפקודים המודיעיניים לבין ההכרח באינטגרציה משימתית; כיצד נהנים מקדמה ומטכנולוגיה, שיש להן חלק רב בהצלחתו ובגאוותו של אמ"ן, מבלי לגרוע ולאבד מעליונותו של האדם – שהוא הנכס היקר ביותר ולכן לעולם לא נרצה שימציא מכונה משוכללת ממנו. כיצד מביאים מודיעין איכותי וגם דואגים שיהיה במקום הנחוץ ובזמן הנכון שאלו אותנו, שלומי, כיצד ניתן לבחור לתפקיד רגיש וחשוב כל כך במי ששמו קשור ליום השבעה באוקטובר. חשוב לשאול שאלות – הן מחדדות גם אותנו. מי ששואל, מן הכאב על שאירע שואל. ואנחנו בודקים ועונים. אומנם לא כאן המקום להרחיב, אך את זאת אומר: בדקנו את עשייתך בשבעה באוקטובר, לאורך ולרוחב, ומצאנו בה תבונה ואחריות, ישרה ובחינה עצמית.

בחרנו בך כי אמ"ן תמיד צריך מפקד מאוד מתאים, והיום אף יותר מתמיד. בחרנו בך כי אתה

האדם הנכון לתפקיד המאתגר והחשוב כל כך עבור מדינת ישראל.

אהרון יקר, אני מכיר אותך שנים רבות ויודע שתדע לזכור את הטוב שעשית, מבלי לשכוח לרגע את היום בו כשלנו. את הזיכרון הזה תישא איתך תמיד, אך תדע לכוון ללמידה, לשיפור ולעשיית טוב לכל מי שחיהם השתנו בשבעה באוקטובר מן הקצה אל הקצה.

לאימך, רבקה: לעיתים רחוקות נקרית בפניי הזכות לעמוד מול אימא שהמסע שלה נמשך קרוב לארבעים שנה ולהודות לה. אני מצדיע לך. את ושלום, זכרו לברכה, הענקתם לאהרון רוח גבית ותמיכה רבה, שהביאו אותו לשירות ארוך, מסור ומשמעותי.

אהרון מסיים היום שלושים ושמונה שנות אחריות גדולה, שלוש שנים של אחריות עצומה כראש אמ"ן – בתקופתך הישגים רבים, וכישלון אחד צורב וקשה. יש כאלה שלא נכשלו, ומבקרים, כי הם יכולים; הם לא נכשלו כי מעולם לא עמדו במקום בו נושאים באחריות כבדה כל כך.

יש לי כבוד רב לאלה שנוטלים אחריות ועושים – גם כשהם יודעים שהכישלון אפשרי, גם כשהם יודעים שמחירו כבד. לא תהיה כאן מדינה אם לא יהיו כאלה אנשים.

ורד, תודה לך על השותפות, על ההליכה ביחד בטוב ובפחות טוב – מעטים מבינים את המחיר שהמשפחה כולה משלמת. את והילדים יכולים להתגאות – על האומץ, על הדרך, על ההישגים, ולא פחות מכך על האופן בו אהרון נושא באחריות לאחר השבעה באוקטובר.

יעל והילדים, האחריות כאן; אתם מורגלים בה ומהווים נקודת משען חשובה מאוד.

היטיבה לתאר זאת המשוררת זלדה: "בין הקרב לחזית, המשפחה היא המבצר שבו מוצאים את הכוח להמשיך". אני משוכנע שתטענו את שלומי בכוחות הנדרשים להצלחתו במשימה.

הנביא ירמיהו נשאל: "מה אתה רואה?", וענה – "מקל שקד אני רואה". "היטבת לראות", אומר לו בורא עולם – "כי שוקד אני על דברי לעשותו". עץ השקד הוא הראשון לפרוח ופירותיו משובחים.

על-פי המפרשים – שקידה היא שילוב של מהירות ואיכות. המודיעין אמנם אינו בגדר נבואה,

אך ידרוש ממך שלומי, לשקוד במובן התנכ"י. זהו צורך השעה. היום אנחנו מעבירים מקל.

אהרון, אני מודה לך על אחיזת המקל בשנים האחרונות ועל כל שנות שירותך – אני יודע כמה טוב
התאמצת לעשות.

לך, שלומי – אני מאחל הצלחה גדולה וסומך עליך מאוד שתוביל מכאן את המפקדים והחיילים
באמ"ן לתיקון ולצמיחה. אני יודע שהם מצידם ילוו אותך ויעזרו לך בהעברת המקל – החשובה כל
כך לכולנו. בהצלחה.